

Melissant Schenkeldijk 1
Ecologische quickscan

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Wet natuurbescherming	4
3 Bronnenonderzoek	8
3.1 Data uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)	8
3.2 Gebiedsbescherming	8
4 Resultaten van het veldonderzoek	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	8
5 Conclusie en advies	10
Conclusie	10
Advies	10
Literatuur	11

Impressie van het
plangebied
Foto's: Buro Maerlant
15-02-2021.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Blok Bouwconsultancy heeft Buro Maerlant een ecologische quickscan uitgevoerd ten behoeve van de beoogde ingrepen in het plangebied Schenkeldijk 1 te Melissant. Het veldbezoek werd uitgevoerd op 15 februari 2021. Men is voornemens de contour van het bouwvlak aan te passen voor de realisatie van een loods. Voor dit doel wordt een ruimtelijke procedure doorlopen.

1.2 Methode / doel

De ecologische quickscan bestaat uit een veldonderzoek en een bronnenonderzoek. Tijdens het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van diersporen zoals uitwerpselen, krab- en graafsporen, en is de vegetatie bekeken. Tevens zijn waarnemingen van aanwezige diersoorten gedaan. Op basis van *expert-judgement* is een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige ontwikkelingen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Wet natuurbescherming.

1.3 Beschrijving van het plangebied en de ingrepen

Het plangebied Schenkeldijk 1 (vanaf nu 'het plangebied') is gelegen in het buitengebied van Melissant en omvat een locatie van een melkveehouderijbedrijf en kaasmakerij (zie figuur 1). Men is voornemens een nieuwe loods te realiseren op de plek van een weide en een houtsingel. In onderhavige tekst wordt hiermee 'het plangebied' bedoeld. Voor de bouw wordt de houtsingel verwijderd, waarbij ten oosten van de nieuwe loods een nieuwe houtsingel wordt aangeplant. De bestaande bomen zullen worden verplaatst.

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied in rood op luchtfoto links. Rechts in rood de nieuwe contour van het bouwvlak met daarbinnen de locatie van de loods ('het plangebied').

Wet- en regelgeving

2.1 Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn zijn in deze wet geïmplementeerd. Bevoegdheden inzake ontheffingen en vrijstellingen komen met deze wet te liggen bij de provincie. In sommige situaties is het Rijk bevoegd gezag.

Soortbescherming: drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent inzake soortbescherming drie aparte beschermingsregimes: voor soorten van de Vogelrichtlijn, van de Habitatrichtlijn inclusief het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en voor andere nationaal beschermde soorten. Per beschermingsregime gelden aparte verbodsbepalingen en bijbehorende vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden (zie onderstaande tabel).

Tabel 1
Verbodsbepalingen Wet
natuurbescherming.
Bron: brochure soortbe-
scherming bij ruimtelijke
ingrepen, Ministerie van
Economische Zaken.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplan- tingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voort- plantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadi- gen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels op- zettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van in- standhouding van de desbetr- effende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzette- lijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidings- gebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te ver- zamelen, af te snijden, te ontwor- telen of te vernielen

Ontheffing en vrijstelling

Op basis van een ontheffing of een vrijstelling is overtreding van de verbodsbepalingen in principe mogelijk. Aangetoond dient te worden dat er sprake is van geen andere bevredigende oplossing (alternatief), er sprake is van een door de wet genoemd belang (bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid) en de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige instandhouding van de soort. Nieuw in de wet is dat voor alle soorten de mogelijkheid wordt geboden te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Indien aan bovenstaand wordt voldaan geldt een vrijstelling als aantoonbaar wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De verbodsbepalingen zijn gericht op het individu, echter wordt bij de beoordeling of kan worden afgeweken van de bepalingen gekeken naar de gunstige instandhouding van de soort. De zorgplicht blijft in de Wet natuurbescherming evenwel van toepassing, óók voor niet beschermde soorten, dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle planten en dieren en de leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, echter kan hierop door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Jaarronde bescherming vogels

Nesten van vogels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook in de nieuwe wet buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 2).

Tabel 2
Beschermin-
gscat-
egorieën nesten, waar-
op de verbodsbepalin-
gen van artikel 3.1 en
3.5 Wnb van toepas-
sing zijn: Jaarrond(1
t/m 4) of tijdens het
broedseizoen (cate-
gorie 5).

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarond beschermde nesten Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst. Indien sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden, zijn ook deze nesten beschermd.	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

Van alle categorieën vogels in hierboven genoemde tabel is het belangrijk aan- of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen en sprake is van een mogelijk effect. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk. Voor categorie 5 - soorten is een potentie inschatting doorgaans voldoende.

Gebiedsbescherming

In de Wet natuurbescherming is gebiedsbescherming op vergelijkbare wijze geregeld als de voormalige Natuurbeschermingswet 1998. Ook in de Wet natuurbescherming wet beoogt men bescherming van gebieden die nationaal en internationaal van belang zijn. Het betreft de bescherming van gebieden op Nederlands grondgebied die vanuit de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn aangewezen. Gezamenlijk vormen deze gebieden een Europees netwerk: Natura 2000. De status van beschermde natuurmonumenten is bij de inwerkingtreding van de nieuwe wet komen te vervallen. Het merendeel van de voormalig beschermde gebieden maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland en zijn op deze wijze beschermd.

Ingrepen en effecten

In de Wet natuurbescherming is bepaald, dat handelingen of projecten die mogelijk schadelijk invloed hebben op Natura 2000-gebieden vergunningsplichtig zijn. Door middel van toetsing wordt bepaald of sprake is van effecten, en zo ja in welke mate dit is. Toetsing vindt plaats in drie fasen:

- » orientatiefase of voortoets;
- » verstorings- en verslechteringstoets (bij mogelijke negatieve, maar géén significant negatieve effecten);
- » passende beoordeling (kans op significant negatieve effecten).

Als uit de verstorings- en verslechteringstoets blijkt, dat sprake is van mogelijk negatieve effecten dient in een aanvullende toetsing een effectbeoordeling plaats te vinden en is een vergunning nodig. Het bevoegd gezag (de provincie en in sommige situaties het Ministerie) verleent een vergunning onder strikte voorwaarden, waarbij met voldoende mitigerende en compenserende maatregelen de instandhoudingsdoelstellingen zijn gewaarborgd.

3 Bronnenonderzoek

3.1 Data uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Voor het onderzoek zijn de gegevens uit de NDFF middels quickscanhulp opgevraagd. Het betreft waarnemingen van beschermde soorten krachtens de Wet natuurbescherming binnen een straal van 0 tot 5 km ten opzichte van het plangebied. Dit is exclusief algemene beschermde soorten waarvoor bij ruimtelijke ingrepen een provinciale vrijstelling geldt. De gegevens zijn in de onderstaande tabel weergegeven (tabel 4).

Tabel 4
Data uit de NDFF:
waarnemingen
strikter bescher-
mde soorten in
de omgeving van
het plangebied,
exclusief algemene
soorten waarvoor
een provinciale
vrijstelling geldt. ©
NDFF - quickscan-
hulp.nl 16-02-2021.

Naam	Groep	Afstand
Akkerdoornzaad	Vaatplanten	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	0 - 1 km
Havik	Vogels	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Gewone zeehond	Zoogdieren	1 - 5 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten	1 - 5 km
Groenknolorchis	Vaatplanten	1 - 5 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	1 - 5 km
Kerkuil	Vogels	1 - 5 km
Noordse woelmuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Ransuil	Vogels	1 - 5 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	1 - 5 km

Bij de uitwerking van de resultaten van het veldonderzoek (zie hier onder) wordt een verwachting uitgesproken in hoeverre deze beschermde soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn en in hoeverre effecten zijn te verwachten.

3.2 Gebiedsbescherming

Zones in de omgeving op een afstand van circa 450 meter of meer maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (of NNN). Door de relatief grote afstand en de lokale / beperkte aard van de ingrepen zijn effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten. Het plangebied ligt op enige afstand van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijgelegen Natura 2000-gebied betreft de Grevelingen op een afstand van circa 700 meter ten westen van het plangebied. De meeste effecten zijn door deze afstand grotendeels uit te sluiten doordat sprake is van locatie gebonden activiteiten. Stikstofgevoelige habitats bevinden zich op een afstand van 900 meter of meer ten opzichte van het plangebied. Voor het plan is dan ook een stikstofberekening gemaakt in AERIUS.

4 Resultaten van het veldonderzoek

4.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd in de vroege middag van 15 februari 2021. Tijdens het veldbezoek was het bewolkt, sprake van enige wind, bij een temperatuur van circa 2 °C.

Biotopen

In het plangebied, het deel van de ingrepen, waren de volgende biotopen aanwezig:

- » Grasland van het raaigrastype, voedselrijk en soortenarm;
- » Houtsingel met relatief jonge inheemse bomen en struiken;
- » Loods opgetrokken uit prefab stenen elementen en staal, voorzien van een golfplaten dak. Aan de bovenzijde waren gevels voorzien van (vogel- en insecten werend?) fijnmazig gaas.

In de omgeving waren de volgende biotopen aanwezig:

- » Melkveehouderij met diverse stallen, schuren en betonnen silo's voor opslag van kuilvoer.
- » Grasland overig.

4.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

In de omgeving van het plangebied zijn een drietal beschermde vaatplanten aangetroffen (zie data NDFF in tabel 4). Het betreffen allen soorten van het voedselarme tot matig voedselrijke (pioniers) milieu, een habitat dat op voorhand ontbrak. In het plangebied zijn geen beschermde planten aangetroffen, dan wel kon het mogelijke voorkomen op basis van het habitat op voorhand worden uitgesloten. Er was sprake van uiterst voedselrijke omstandigheden door intensief agrarisch gebruik. De aanwezigheid van beschermde vaatplanten kan op basis van het aangetroffen habitat redelijkerwijs worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

In de ruimere omgeving van het plangebied zijn blijkens de data van de NDFF de noordse woelmuis, de waterspitsmuis en de gewone zeehond aangetroffen. Het betreffen allen soorten van specifieke natte milieus. In het plangebied werden op enkele prenten van de haas na geen sporen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Potenties voor strikter beschermde soorten ontbaken op voorhand. De aanwezigheid van strikter beschermde grondgebonden zoogdieren kan op basis van deze habitatscan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In de omgeving van het plangebied is de gewone dwergvleermuis waargenomen. Binnen - of direct nabij het plangebied ontbreken elementen die kunnen dienen als verblijfplaats zoals voor vleermuizen geschikte gebouwen of bomen met holten. De (te verplaatsen) bomen in de houtsingel waren relatief jong en vertoonden geen voor vleermuizen geschikte holten of andere toe-

gankelijke delen. De loods was door afwerking en de toepassing van gaas ontoegankelijk voor vleermuizen. De binnenzijde was door de open constructie ongeschikt voor vleermuizen. Beschutte plekken om weg te kruipen ontbraken. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de ruimere omgeving is voor het plan niet relevant.

Foerageergebied en vliegroutes

Als foerageergebied het het plangebied door de aanwezigheid van de bebouwing zelf en de houtsingel mogelijk enige betekenis. Doordat sprake is van een gering oppervlak geschikt foerageergebied in verhouding tot ruimschoots aanwezig geschikter potentieel jachtgebied in de omgeving, kan op voorhand worden gesteld dat geen sprake is van essentieel foerageergebied. Elementen die een belangrijke functie kunnen hebben als vliegroute zijn niet aanwezig in of direct nabij het plangebied. Negatieve effecten op de navigeer- en foerageermogelijkheden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vogels

Algemene tot uiterst algemene soorten, flexibel in nestplaatskeuze (nesten categorie 5)

In de houtsingel werden enkele oude nesten aangetroffen van vermoedelijk de merel en de ekster (restant). Tijdens het bezoek werden ondermeer de houtduif, de vink en de Turkse tortel aangetroffen. Naast deze soorten kunnen diverse algemene vogels broedend worden verwacht.

Jaarrond beschermde soorten (nesten, categorie 1 t/m 4)

In de nabije omgeving zijn blijkens data uit de NDFF diverse jaarrond beschermde vogels aangetroffen, onder meer enkele soorten roofvogels en de kerkuil en de ransuil. Sporen van roofvogels en uilen werden niet aangetroffen. Potenties ontbraken ook binnen het bouwvlak. Op het erf ten westen van het plangebied werden nabij de silo's enkele tientallen huismussen waargenomen. Waarschijnlijk worden de huismussen door het aanwezig veevoer gelokt. Binnen het bouwvlak ontbraken mogelijkheden voor de huismus om te broeden. In de te behouden loods werden geen sporen aangetroffen van de huismus. De aanwezigheid van nesten van de huismus in of direct nabij het plangebied kan worden uitgesloten.

Vissen

Binnen de werkgrenzen ontbreekt open water. Effecten op vissen zijn dan ook niet van toepassing.

Amfibieën

Uit de omgeving van het plangebied ontbreken waarnemingen van amfibieën. Als biotoop had het plangebied mede door het ontbreken van water ook weinig te bieden. De aanwezigheid van belangrijke voortplantings- of rustplaatsen van strikter beschermde amfibieën kan op basis van het aangetroffen habitat redelijkerwijs worden uitgesloten.

Overige soortgroepen

Voor de overige door de Wet natuurbescherming strikter beschermde soortgroepen ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied. Effecten zijn door de aard van de ingrepen ook niet aan de orde.

5 Conclusie en advies

Conclusie

Soorten

In het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, zijn de volgende potentiële natuurwaarden aangetroffen waar rekening mee gehouden dient te worden:

» Algemene broedvogels (niet jaarrond beschermd).

Effecten en ontheffingen

Door conform het advies rekening te houden met eventueel broedende vogels worden effecten eenvoudig voorkomen. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor de plannen niet noodzakelijk.

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in beschermde gebieden krachtens Natura 2000, EHS / de Provinciale Verordening. Er is voldoende aannemelijk gemaakt, dat effecten van de plannen op beschermde gebieden in de omgeving grotendeels uit te sluiten zijn. Een AERIUS berekening wordt voor het project uitgevoerd en is benodigd om te bepalen of het aspect stikstof een aandachtspunt kan zijn.

Advies

Vogels

In de te verwijderen houtsingel kunnen diverse algemene vogels broedend worden verwacht. Geadviseerd wordt dan ook met de werkzaamheden rekening te houden met de broedperiode. In de periode 1 maart - 1 augustus is de kans op de aanwezigheid van broedende vogels het grootst. Bij voorkeur wordt buiten deze periode gewerkt. Indien is vastgesteld, dat geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn, is het ook mogelijk binnen deze periode te werken. Het verstoren van broedende vogels is conform de Wet natuurbescherming niet toegestaan.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005. Heukel's flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Internet

- » Google maps
- » http://www.natuurindegemeente.nl/aandeslagmetdenatuurwet/wp-content/uploads/2016/12/Soortenbescherming_bij_ruimtelijke_ingrepen_1.3_15122016.pdf
- » www.nederlandsesoorten.nl
- » <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dier-en-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard>
- » <https://www.zeeland.nl/kaarten-en-cijfers/kaarten/natuur-en-landschap-kaart>
- » Natuurnetwerk Nederland op <https://pzh.maps.arcgis.com/>

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 69667705

Melissant Schenkeldijk 1

Ecologische quickscan